توراه أور • الباراشات מקץ • مامار 9

רני ושמחי בת ציון כי הנני בא

«رنّمي وافرحي، يا ابنة صهيون، فها أنا آتي»

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية
/likuteitorah.com/ar/torah-ohr/mikeitz/9

רני ושמחי בת ציון כי הנני בא. להבין ענין רני ושמחי וגם מה ענין זה להפטורת חנוכה שמתחילין ברני ושמחי וגו׳ והיה להתחיל מן ראיתי והנה מנורת זהב וגו׳ שבסוף הפרשה. 1

«غنّي وافْرحي يا ابنة صهيون، فها أنا آتي». [نحتاج إلى] فهم معنى «غنّي وافْرحي». وكذلك، ما صلة هذا بقراءة الأنبياء بعد قراءة التوراة (Haftorah ,**הפטורת**) في عيد حانوكا (Chanukah ,**חנוכה**)، التي تبدأ بـ«غنّي وافْرحي» إلخ؟ كان ينبغي أن تبدأ من «رأيت، وإذا بمنارة من ذهب» إلخ، الوارد في نهاية المقطع.

והענין הוא דכתיב עבדו את ה׳ בשמחה באו לפניו ברננה. ואיתא בזהר שמחה בצפרא ורננה ברמשא. וצריך להבין מהו צפרא ומהו רמשא מהו שמחה ומהו רננה. 2

والتفسير كما يلي: جاء في الكتاب: «اخدموا **ה׳** بفرح، وتعالوا أمامه بالترنّم (renanah ,**רננה**)». وجاء في الزوهار (the ,**זהר** Zohar): «فرح في الصباح (tzafra ,**צפרא**)، وترنّم في المساء (ramsha ,**רמשא**)». وينبغي أن نفهم ما الصباح وما المساء، وما الفرح وما الترنّم.

ויובן בהקדים כי מודעת זאת שעבודת המלאכים היא רנה וזמרה בשירות ותשבחות כנודע מענין פרק שירה שכל הברואים אומרים שירה.

ويتضح هذا بذكر ما هو معروف: أن خدمة الملائكة هي الترنّم والألحان (rinah ve-zimrah ,**רנה וזמרה**)، بالأناشيد والتسبيحات، كما هو معروف من شأن بيرك شيرا (Perek Shirah ,**פרק שירה**)، إذ تنشد جميع المخلوقات نشيدًا.

וכן המלאכים שבכל עולם עד רום המעלות כולם אומרים שירות ותשבחות ברנה וזמרה. וענין רנה זו היא גילוי עוצם תשוקתם 3

وكذلك الملائكة في كل عالم، حتى أرفع المستويات، يترنّمون جميعًا بالأناشيد والتسابيح، بالغناء والألحان. ومعنى هذا الترنّم هو انكشاف شدة اشتياقهم،

להיות נכספה וגם כלתה נפשם לדבקה בו ית׳ ולהתכלל באור א״ס ב״ה ותמיד כל ימיהם עומדים בתשוקה זו בלי הפסק מחמת שאין להם אהבה ותשוקה אחרת

إذ «تتوق نفوسهم بل تتلهّف» إلى الالتصاق به، سبحانه، والاندراج في النور اللانهائي (Or Ein Sof ,**אור אין סוף**)، سبحانه. وهم دائمًا، طوال أيامهم، متمسّكون بهذا الاشتياق بلا انقطاع، إذ ليس لهم حبّ واشتياق آخر.

וגם אין להם עבודה אחרת כמו תומ״צ [תורה ומצות] **שהם בחינת המשכה מלמעלה למטה רק עבודתם היא השתוקקות נפשם ממטה למעלה**

وليس لهم أيضًا عمل آخر، مثل التوراة والوصايا (**מצוות**، mitzvos)، وهما من مستوى (**בחינה**، bechinah) الإنزال من الأعلى إلى الأسفل؛ بل إن عملهم هو اشتياق نفوسهم من الأسفل إلى الأعلى.

ותשוקה זו היא ברנה וזמרה כנודע מענין הניגון שהוא ענין התפעלות הלב (כי יש ניגון של שמחה ויש של מרירות כו׳)

وهذا الاشتياق يكون بالغناء واللحن، كما هو معروف من أمر اللحن (**ניגון**، niggun)، وهو من قبيل تأثّر القلب (إذ ثمة لحن للفرح، وثمة [لحن آخر] للمرارة، إلخ).

והנה זו היא בחי׳ חיצוניות כנודע ע״ד משל מי שהוא עומד בפנים בבית המלך מה לו להגיד ולספר בשבחו רק כשיצא לחוץ ידבר ויספר בשבחו להפליא ולהגדיל גודל עוצם שבח המלך כמה הוא גדול ומתפעל כו׳

وهذا هو جانب البعد الظاهري (**חיצוניות**، chitzoniyus)، كما هو معروف من خلال تشبيه: ما حاجة من يقف في الداخل، في بيت الملك، إلى أن يحدّث عن مدحه ويرويه؟ إنما إذا خرج إلى الخارج تكلّم وروى مدحه، مبالغًا في الثناء عليه وتعظيم عظمة الملك وشدة شأنه، كم هو عظيم، فيتأثّر، إلخ.

והוא ענין מ״ש וצדקתך ירננו שהרנה היא בבחי׳ צדקתך כי צדק היא מלכותא קדישא (מאזני צדק פי׳ שיש בחינת מאזנים ששוקלים בחינת עומ״ש [עול מלכות שמים] **שנמשך לכל חד וחד לפום שיעורא דיליה)**

وهذا هو معنى ما كُتب: «ويترنّمون بعدلك»؛ فالترنّم يقع في جانب (**בחינה**) «عدلك»، لأن العدل (**צדק**، tzedek) هو الملكوت (**מלכות**، Malchus) المقدّس. («موازين العدل» تعني أن ثمة جانبًا من الموازين يزن جانب (**בחינה**) نير ملكوت السماء، الذي يُمدّ به كل واحد وواحد بحسب مقياسه.)

וכתיב צדק מלאה ימינך כי מלכותך מלכות כל עולמים כתיב שאין ערך לבורא עם נברא להיות הנבראים מקבלים חיות מן הבורא ית׳ אלא ע״י בחינת מלוכה שלפי שהוא ית׳ מלך עליהם הם חיים וקיימים.

وقد كُتب: «يمينك ملأى بالعدل»؛ إذ كُتب: «ملكك مُلك جميع العوالم». فليس للخالق أيّ صلة بالمخلوق، بحيث يمكن للمخلوقات أن تتلقّى قوة الحياة من الخالق، سبحانه، إلا من خلال جانب (**בחינה**) المُلك: فبما أنه، سبحانه، ملك عليها، تحيا وتوجد.

4 וזהו מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור עולמים הם בחינת מקום ודור דור הוא בחי' זמן הכל נמשך מבחי' מלכותך שהרי הזמן והמקום הם נבראים ומחודשים מאין ליש.

وهذا [معنى] «ملكوتك ملكوت كل العوالم، وسلطانك في كل جيل [و]جيل»: «العوالم» هي جانب المكان، و«جيل [و]جيل» هو جانب الزمان؛ وكل ذلك مستمد من جانب «ملكوتك». فالزمان والمكان مخلوقان ومُحدَثان من العدم إلى الوجود.

שקודם בריאת העולם לא היה בחי' זמן ומקום כלל ולא היו יכולים להיות נבראים שהם בעלי גבול בבחי' זמן ומקום

فإنه قبل خلق العالم لم يكن هناك جانب للزمان والمكان قط؛ ولم يكن من الممكن أن توجد مخلوقات محدودة بالزمان والمكان،

אלא ע"י בחי' מלכותו ית' שבה שייך בחי' זמן מלך מלך ימלוך כו' משא"כ באוא"ס [באור אין סוף] **ב"ה עצמו שכשמו כן הוא אין לו סוף כו'.**

إلا بواسطة جانب ملكوته سبحانه، الذي يتعلّق به جانب الزمان: «ה' يملك، ה' ملك، ה' سيملك»، إلخ. وليس الأمر كذلك في النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof) المبارك نفسه؛ إذ كما يدل اسمه، كذلك هو: لا نهاية له (**סוף**, sof)، إلخ.

5 ולפי שהחיות נמשך מבחי' מלכותו ית' היא בחי' צדק לכך מלאה ימינך בחי' ימין וחסד

ولأنّ قوة الحياة (**חיות**, chayus) تُستمدّ من جانب ملكوته تعالى، وهو جانب الملكوت (**מלכות**, Malchus) الذي هو جانب البرّ (**צדק**, tzedek)، لذلك «يمينك ملأى»: أي جانب اليمين والإحسان (**חסד**, Chesed)،

כמאמר מכלכל חיים בחסד וכתיב ואתה מחיה את כולם וצבא השמים לך משתחוים פי' כי לפי שאתה מחיה את כולם לכך וצבא השמים לך משתחוים בבחי' בטול והתכללות.

كما قيل: «هو يقوت الأحياء بالإحسان»؛ وجاء مكتوبًا: «وأنت تحيي الجميع، وجند السماء ينحنون لك». والمعنى: لأنك تحيي الجميع، لذلك «ينحني لك جند السماء»، على نحو إبطال الذات (**ביטול**, bittul) والاندراج.

6 והנה בחי' בטול זה הוא באור א"ס ב"ה הנמשך ומתלבש בבחינת מלוכה להחיותם כי אליו ולא למדותיו כו'

والآن، فإن إبطال الذات (**ביטול**, bittul) هذا موجَّه إلى النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، تبارك، الذي يُستمدّ إلى أسفل ويتلبّس في مستوى أو جانب (**בחינה**, bechinah) المُلك ليمنحهم الحياة؛ لأنّ التوجّه [هو] «إليه، لا إلى صفاته»، إلخ.

וזהו זכר רב טובך יביעו וצדקתך ירננו פי׳ טובך הוא השפעה וחיות שנמשך מעולם ועד עולם

وهذا [هو معنى] «يذيعون ذكر كثرة خيرك، ويرنّمون ببرّك». و«خيرك» هو الفيض وقوة الحياة اللذان يُستمدّان من عالم إلى عالم،

כמ״ש אמרו צדיק כי טוב שהטוב הוא בחינת צדיק שהוא המקשר ומשפיע מעולם ועד עולם כמו שכתוב כי כל בשמים ובארץ ותרגומו דאחיד כו׳

كما هو مكتوب: «قولوا عن الصدّيق (tzaddik ,**צדיק**) إنّه خير»: فالـ«خير» هو جانب (**בחינה**) الصدّيق، وهو الذي يربط ويمنح من عالم إلى عالم، كما هو مكتوب: «لأن كل ما في السماء وعلى الأرض»، وترجومه (**תרגומו**, Targum) [يترجمها بعبارة] «الذي يتمسّك»، إلخ.

ורב טובך היינו כמה רבוא רבבות מדרגות עד אין קץ שהן בבחינת השתלשלות וירידת המדרגות מעולם ועד עולם עד שיאיר אור א״ס ב״ה בבחינת מלכותו להוות ולהחיות נבראים עד אין קץ.

و«كثرة خيرك» تعني ربوات كثيرة من الربوات من المراتب، بلا نهاية، وهي على نحو سلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus) وهبوط المراتب من عالم إلى عالم، حتى يشرق **אור אין סוף** تبارك في صفة ملكوته، ليُوجِد المخلوقات ويمنحها الحياة بلا نهاية.

7 **והנה פי׳ זכר רב טובך היינו שרק בחי׳ זכר והארה מבחינת רב טובך יביעו ולכך ירננו**

والآن، فمعنى «ذِكر خيرك الكثير» هو أنهم لا يفيضون إلا مستوى أو جانبًا (**בחינה**, bechinah) من الذِّكر، ولمعةً من جانب «خيرك الكثير»؛ ولذلك «يرنّمون».

שמשתוקקים ונכספים להתכלל באור א״ס ב״ה שאומרים איה מקום כבודו כו׳ רק שאין להם השגה באור א״ס ב״ה עצמו אלא ע״י בחינת מלוכה ובחינת צדקתך.

لأنهم يشتاقون ويتوقون إلى أن يندمجوا في النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، تبارك هو، كما يقولون: «أين موضع مجده؟» إلخ. غير أنهم لا إدراك لهم للنور اللانهائي ذاته، تبارك هو، إلا من خلال جانب الملكوت وجانب «برّك».

8 **וזהו רננה ברמשא רמשא היא מדת לילה היא בחינת מלכותו ית׳ מלכותך מלכות כל עולמים מלשון העלם כו׳ ועי״ז רמזו בגמרא שצריך להזכיר מדת לילה ביום**

وهذا هو [معنى] «الإنشاد في المساء». فـ«المساء» هو صفة الليل، وهو جانب ملكوته تعالى: «ملكوتك هو ملكوت جميع العوالم (**עולמים**, olamim)»، من لفظ يدل على الخفاء (**העלם**, helem)، إلخ. وإلى هذا ألمحت الجمارا (**גמרא**, Gemara) بقولها إنه ينبغي ذكر صفة الليل في النهار،

דהיינו כמו שמבואר בזוהר לאכללא כו׳ שע״י שמשיגים החשך וההעלם של אא״ס [אור אין סוף] **ב״ה ישת חשך סתרו לכך הם משתוקקים ונכספים אליו ית׳ וכמ״ש נפשי אויתיך בלילה פי׳ שאומר להקב״ה הרי נפשי אתה לכך אויתיך.**

أي كما يبيّن الزوهار، «لإدخال»، إلخ: لأنهم يدركون ظلمة النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof) واحتجابه، **ב״ה**، «جعل الظلام مخبأه»، لذلك يشتاقون إليه ويتوقون إليه تعالى. وكما هو مكتوب: «نفسي، إياك أشتاق في الليل»؛ أي إنه يقول للقدوس المبارك (**קב״ה / קודשא בריך הוא**, kudsha brich hu): «ها إنك أنت نفسي؛ لذلك أشتاق إليك».

מפני שהחיות הזה הוא מוסתר בבחינת לילה והעלם ולכך תגדל התשוקה והכוסף להיות אויתיך וכנודע שלא שייך אהבה ותשוקה להתאות תאוה אלא במי שחסר לנפשו הדבר שמתאוה אליו.

ولأن قوة الحياة (**חיות**, chayus) هذه مستورة في مستوى الليل والخفاء، يشتد لذلك الشوق والتوق إلى أن يكون [في حال] «إياك أشتاق». وكما هو معروف، فإن الحب والتوق، أي «اشتهاء اشتهاء»، لا يكونان إلا عند من تفتقد نفسه الشيء الذي تشتاق إليه.

9 **וזהו ענין בואו לפניו ברננה ממטה למעלה לצאת מנרתק הגוף ולבושי נפש הבהמית לדבקה בו ית׳ ע״י רננה בבחינת רמשא ומדת לילה היא בחינה שמוסתר ומלובש בה אור א״ס ב״ה בבחינת העלם והסתר.**

وهذا هو معنى «تعالوا إلى حضرته بالترنّم»: من الأسفل إلى الأعلى، للخروج من غلاف الجسد وألبسة النفس الحيوانية (**נפש הבהמית**, nefesh habahamis)، والالتصاق به، تعالى، من خلال الترنّم في مرتبة «المساء» وصفة الليل؛ وهي مرتبة يكون فيها النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، تبارك وتعالى، مستورًا ومتلبّسًا، على نحو الخفاء والاحتجاب.

10 **וזהו ענין בשכמל״ו** [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] **ואהבת וגו׳ דהיינו שלבבו יבין איך שברוך ונמשך שם הארה מאור א״ס ב״ה להיות כבוד מלכותו והארה ההיא היא לעולם ועד למטה עד אין קץ כו׳**

وهذا هو معنى «مبارك اسم مجد ملكوته إلى الأبد وإلى الدهر»، و«تحبّ»، إلخ: أي إن على قلبه أن يدرك أن «مبارك» تعني الإنزال إلى أسفل، وأن «الاسم» هو ومضة من النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، تبارك، لتكون «مجد ملكوته»؛ وهذه الومضة تمتد «إلى الأبد وإلى الدهر»، هابطةً إلى أسفل بلا نهاية، إلخ،

שעי״ז יבוא לאהבה את הוי״ה הוא אור א״ס ב״ה ממש להיות אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך וגו׳ לאדבקא רוחא ברוחא.

لكي يأتي بذلك إلى محبة **ה׳**، وهو **אור אין סוף** (**אור אין סוף**) نفسه، تبارك، ليكون «**ה׳** لك» «بكل قلبك وبكل نفسك»، إلخ، «لتلتصق الروح بالروح».

אך כל זה הוא בבחינת ממטה למעלה בואו לפניו שאזי הוא ברננה וכך צריך להיות תחילת עבודת האדם כברייתו של עולם בריש׳ חשוכא והדר נהורא

لكن كل هذا يقع في نمط الصعود من الأسفل إلى الأعلى، «أقبلوا أمامه»، ويكون حينئذ «بالترنّم». وهكذا ينبغي أن تبدأ خدمة الإنسان، على مثال خلق العالم: «ظلمة أولا، ثم نور».

מדת יום היינו המשכת אור א״ס ב״ה מלמעלה למטה להתלבש בעולמו׳ [בעולמות] **אבי״ע** [אצילות בריאה יצירה עשיה] **בחינת עבדו את ה׳ בשמחה שזהו יתרון ומעלת הנשמות על המלאכים שהמלאכים אין להם רק בחינת רנה בלבד שהיא בחי׳ העלאה והתכללות ממטה למעלה**

أما صفة النهار، أي استمداد **אור אין סוף** تبارك من الأعلى إلى الأسفل، ليلبس في عوالم الانبثاق (**אצילות**, Atzilus)، والخلق (**בריאה**, Beriah)، والتكوين (**יצירה**, Yetzirah)، والفعل (**עשיה**, Asiyah)، فهي جانب «اخدموا **ה׳** بفرح». وهذا هو فضل النفوس على الملائكة وسموّها عليهم: فالملائكة ليس لهم إلا جانب الترنّم وحده، وهو جانب الصعود والاندماج من الأسفل إلى الأعلى،

משא״כ נשמת ישראל יש להם עבודה נוספת בבחי׳ המשכה מלמעלה למטה מההעלם אל הגילוי שכל שמחה היא התגלות הפנימיות וכו׳

أما نفوس إسرائيل، فلها خدمة إضافية، تتمثل في الاستمداد من الأعلى إلى الأسفل، من الخفاء إلى الظهور؛ لأن كل فرح هو إظهار البعد الباطني (**פנימיות**, pnimiyus)، إلخ،

כנודע שבחי׳ שמחה זו היא מהמשכת אור א״ס ב״ה בתומ״צ [בתורה ומצות] **(שנתנו לישראל דוקא משא״כ המלאכים בקשו תורה תנה הודך על השמים ולא ניתן כו׳).**

كما هو معلوم، فإن هذا الفرح ينشأ من استمداد **אור אין סוף** تبارك في التوراة والوصايا (**מצוות**, mitzvos)، اللتين أُعطيتا لإسرائيل خاصة؛ أما الملائكة فطلبوا التوراة قائلين: «ضع مجدك على السماوات»، ولم تُعطَ [لهم]، إلخ.

וכמ״ש והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום וגו׳ אנכי מי שאנכי כו׳

وكما هو مكتوب: «وهذه الكلمات التي آمرك بها أنا (**אנכי**, Anochi) اليوم»، إلخ؛ «أنا، مَن أنا»، إلخ.

כי הגם שממטה למעלה כתיב בואו לפניו ברננה שא״א להיות בחי׳ העלאה והתכללות כ״א בבחי׳ צדקתך ובחי׳ רננה ברמשא אבל מלמעלה למטה אור א״ס ב״ה מאליו וממילא נמשך גם מבחי׳ אנכי מי שאנכי כי לפניו ית׳ כחשיכה כאורה.

فمع أنه مكتوب، في الصعود من الأسفل إلى الأعلى، «أقبلوا أمامه بالترنّم»، إذ لا يمكن أن يكون هناك ارتقاء واندماج إلا في جانب «برّك» وجانب «الترنّم في المساء»، إلا أن **אור אין סוף** تبارك، في الاستمداد من الأعلى إلى الأسفل، ينساب تلقائيا ومن تلقاء نفسه، حتى من جانب «أنا، مَن أنا»؛ لأن الظلمة والنور سواء أمامه، تبارك.

11 **וכמ״ש המשפילי לראות בשמים ובארץ שמים וארץ רוחניות וגשמיות הכל שוה לפניו ית׳ השוה ומשוה קטן וגדול.**

كما ورد: «الذي يخفض [نفسه] لينظر إلى السماء والأرض»: فالسماء والأرض، والروحانية والمادية، كلها سواء أمامه، تبارك؛ «الذي يساوي ويجعل الصغير والكبير سواء».

והמשכה זו היא ע״י תומ״צ [תורה ומצות] **הדברים האלה אשר אנכי וגו׳ רמ״ח מצות הם רמ״ח איברין דמלכא דהיינו כמשל האיברים שבהם מלובשת הנשמה ובהמשכת האברים נמשכת גם הנשמה המלובשת בהם.**

وهذا الإمداد النازل يتم بواسطة التوراة والوصايا (**מצות**, mitzvos): «هذه الكلمات التي أنا (**אנכי**, Anochi)...» إلخ. والوصايا الـ248 هي «أعضاء الملك الـ248»؛ أي، كما في مثال الأعضاء التي تحلّ فيها النفس: فبجذب الأعضاء تُجذب أيضًا النفس الحالّة فيها.

ודרך כלל נחלקים לג׳ קוין חסד דרוע׳ [דרועא] **ימינא היא בחי׳ צדקה כו׳ ותורה היא קו הממוצע (וכנודע שהתורה היא בחינת אברים הפנימיי׳ ושאר מצות הם אברי׳** [אברים] **החיצונים כו׳).**

وبوجه عام، تنقسم إلى ثلاثة خطوط: «الإحسان (**חסד**, Chesed) هو الذراع اليمنى»، وهو جانب (**בחינה**, bechinah) الصدقة (**צדקה**, tzedakah)، إلخ؛ أما التوراة فهي الخط الأوسط. (ومعلوم أن التوراة هي جانب الأعضاء الباطنة، بينما سائر الوصايا، **מצות**، هي الأعضاء الظاهرة، إلخ.)

וזהו עבדו את ה׳ הוא א״ס ב״ה הנמשך אורו מלמעלה למטה בתורה ועבודה כו׳ בשמחה היא שמחה של מצוה ואמרו רז״ל [רבותינו זכרונם לברכה] **וכן לדבר הלכה והשמחה היא מבחי׳ גילוי אוא״ס** [אור אין סוף] **ב״ה ממש על נפשם כו׳.**

وهذا هو [معنى] «اخدموا **ה׳**»: اللامتناهي (**אין סוף**, Ein Sof)، تبارك، الذي يُجذَب نوره من الأعلى إلى الأسفل في التوراة والخدمة [الإلهية]، إلخ. «بفرح»: أي فرح الوصية (**מצוה**, mitzvah)، وقد قال حكماؤنا، **ז״ל**: «وكذلك في مسألة فقهية (**הלכה**, halachah)»؛ وهذا الفرح ناشئ من تجلّي النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof) ذاته على نفوسهم، إلخ.

והיינו ע״י כי באו לפניו ברננה תחלה כנ״ל והכתוב מדבר מלמעלה למטה עבדו את ה׳ בשמחה והיאך תבואו למדרגה זו כשתבאו לפניו ברננה:

ويتحقق ذلك بأن «تأتوا أمامه بالإنشاد» أولًا، كما [بُيِّن] أعلاه. والآية تتحدث من الأعلى إلى الأسفل: «اخدموا **ה׳** بفرح»؛ فكيف تبلغون هذه الدرجة؟ حين «تأتون أمامه بالإنشاد».

12 **ובזה יובן מ״ש רני ושמחי בת ציון כי כנ״י** [כנסת ישראל] **בגלות נק׳ בת ציון. וביאור ענין ציון יובן בהקדי׳** [בהקדים] **להבין מ״ש ימלוך ה׳ לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללו יה.**

وبهذا يُفهم ما كُتب: «غنّي وابتهجي يا ابنة صهيون»، لأن جماعة إسرائيل في المنفى تُسمّى «ابنة صهيون». ويتضح معنى «صهيون» بفهم ما كُتب أولًا: «سيملك **ה׳** إلى الأبد (**לעולם**, le'olam)، **אלהיך** يا صهيون، من جيل إلى جيل؛ هللويا».

וביאור הענין כי להיות ימלוך ה׳ לעולם בחינת מקום לדור ודור בחינת זמן היינו ע״י בחינת ציון.

وتفسير الأمر أن [يكون] «سيملك **ה׳** إلى الأبد (**לעולם**)» — وهو مستوى المكان — [و]«من جيل إلى جيل» — وهو مستوى الزمان — إنما يتحقق بواسطة مستوى أو جانب (**בחינה**, bechinah) صهيون.

כי הנה כתיב בצלמנו כדמותנו הן רמ״ח פקודין רמ״ח אברין דמלכא והיינו רוחניות המצות ורוחניות התורה כמן שהן למעלה באור א״ס ב״ה שהן הן בצלמנו ממש.

فقد كُتب: «على صورتنا، على مثالنا»؛ وهذه هي «الوصايا (**מצות**) الـ٢٤٨، أعضاء الملك الـ٢٤٨». أي روحانية **מצות** وروحانية التوراة كما هما في الأعلى، في النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، **ב״ה**، وهما حقًّا «على صورتنا».

אך גשמיות המצות כמו שנתלבשו בענינים גשמיים ציצית של צמר ותפלין על הקלף הם רק בחינת ציון מלשון סימן כמו ציון המצוינת

لكن الجانب المادي من **מצות**, كما تجسّد في أمور مادية، مثل الأهداب الطقسية (tzitzis ,**ציצית**) من الصوف والتفلين (**תפלין**, tefillin) على الرقّ، ليس إلا جانب «صهيون» بمعنى علامة (tziyun ,**ציון**)، كما في «صهيون المتميّزة» (**המצוינת**, ha-metzuyenes).

דהיינו שהמצות הגשמיות הם רומזים להרוחניות שבהם ועל ידם נמשך רוחניות אור א״ס ב״ה

أي إن **מצות** المادية تشير إلى الروحانية الكامنة فيها، وبواسطتها تُستجلب روحانية النور اللانهائي **ב״ה** إلى الأسفل،

כמו טלית וציצית של צמר בבחינת עטה אור כשלמה לבושיה כתלג חיור ושער רישיה כעמר נקא כי ציצית הן בחינת שערות כו׳.

مثل شال الصلاة (**טלית**, tallis) والأهداب الصوفية **ציצית**، من جهة «يلتحف [بنفسه] بالنور كأنه رداء»، و«لباسه كالثلج الأبيض، وشعر رأسه كالصوف النظيف»؛ فإن **ציצית** من قبيل الشعر، إلخ.

13 **וע״ד זה כל המצות וכן התורה ע״י עסק התורה בגשמיות שנתלבשה בענינים גשמיים נמשך אור תורה העליונה הרוחנית שמדברת בענינים רוחניים.**

وكذلك جميع الوصايا (**מצות**, mitzvos)، وكذلك التوراة: من خلال الانشغال بالتوراة في صورتها المادية، إذ تلبّست بأمور مادية، يُجذَب نور التوراة العلوية الروحانية، التي تتحدث عن أمور روحانية، إلى الأسفل.

והרי התורה והמצות גשמיות הם סימנים וציונים להרוחניות. ובהן ועל ידן נמשך אור התורה והמצות מרוחניות לגשמיות והן הן בחי׳ מקור להיות בחי׳ מקום וזמן.

وهكذا، فإن التوراة والوصايا في صورتهما المادية علاماتٌ ومعالم (**ציונים**, tziyunim) على الروحانية. وفيهما وبواسطتهما يُجذَب نور التوراة والوصايا من الروحانية إلى المادية؛ وهما نفسيهما بمثابة مصدر وجود المكان والزمان.

14 **וע״ד זה תקנו רז״ל** [רבותינו זכרונם לברכה] **ברכות המצות לפני כל מצוה ברוך אתה וכו׳ כי ברוך מלשון המבריך הגפן שכופף ראש הזמורה לארץ ומשם צומח גפן אחר והיינו בחי׳ השפעה והברכה מעולם ועד עולם**

وعلى هذا النهج، شرّع حكماؤنا، **ז״ל**, بركات الوصايا (**מצות**، mitzvos)، تُقال قبل كل وصية: «مبارك أنت»، إلخ. فكلمة «مبارك» (**ברוך**، baruch) مشتقة من مصطلح «مَن يرقّد الكرمة» (**המבריך**، ha-mavrich): إذ يحني طرف الغصن إلى الأرض، فتنبت من هناك كرمة أخرى. وهذا هو جانب الإمداد والبركة (**ברכה**، berachah) من عالم إلى عالم.

לכן כתיב גבי יוסף ויקראו לפניו אברך לפי שהיה צדיק המקשר ומשפיע ומבריח מעולם ועד עולם.

لذلك كُتب عن يوسف (**יוסף**): «ونادوا أمامه: أڤريخ» (**אברך**, Avrech)، لأنه كان رجلًا صالحًا (**צדיק**, tzaddik) يصل بين العوالم ويمنح الفيض، ويمتدّ عابرًا (**מבריח**, mavriach) من عالم إلى عالم.

15 **וענין ברכה זו הוא להיות המשכה והברכה מעולם ועד עולם כדי להיות גילוי מלך העולם להיות בחינת עולם בבחינת מלך**

مغزى هذه البركة أن يُستمدّ الفيض وتُستجلب البركة من عالم إلى عالم، لكي يتجلّى «ملك العالم» (**עולם**, olam)، ويكون جانب «العالم» في مرتبة «الملك».

דהיינו שיהא גילוי מלכותו ית׳ נראה לעין כל העולם שלא יהא העולם בבחינת העלם והסתר על בחינת מלוכה.

أي أن يكون ظهور ملكوته، تبارك، مرئيًا لعين العالم كله، فلا يكون العالم في حالة حجاب وستر يحولان دون ظهور صفة المُلك.

וכדי להיות גילוי זה אומרים ברוך שיהא ברוך ונמשך בחינת הוי״ה בבחינת אלקינו ומשם יצמח גילוי בחינת מלוכה כמו ענין הברכת הגפן הנ״ל.

ولكي يتحقق هذا الظهور، نقول: «مبارك»، أي ليكون جانب اسم ה׳ (**הוי'** / **שם הוי'**, Havayah) «مباركًا»، أي مُنزَّلًا إلى مرتبة «**אלקינו**» (**אלקינו**, Elokeinu)، ومن هناك ينمو انكشاف صفة المُلك، على غرار مسألة ترقيد الكرمة المذكورة أعلاه.

16 **והנה כשיש אתערותא דלתתא אזי נק׳ כנסת ישראל בבחי׳ ציון וסימן לאור הרוחני הנשפע ונמשך בה.**

والآن، عندما تقع استثارة من الأسفل (**אתערותא דלתתא**, isarusa dilesata)، تُدعى جماعة إسرائيل حينئذٍ في مستوى أو جانب (**בחינה**, bechinah) «صهيون»، وتكون علامةً على النور الروحاني الذي يفيض وينساب إليها.

אבל בגלות נקרא׳ [נקראת] **בת ציון שהיא רק בחינת מקבל מבחי׳ ציון**

لكنها في المنفى تُدعى «ابنة صهيون»، لأنها لا تكون إلا في **בחינה** التلقّي من **בחינה** صهيون.

וכנודע בזוהר מענין איש מזריע תחילה יולדת נקבה דהיינו כשאין אתערותא דלתתא שאזי היא בחינת בת משא״כ ולציון יאמר איש ואיש וגו׳ אשה מזרעת תחלה יולדת זכר בחי׳ חסדים

وكما هو معروف من الزوهار (**זהר**)، بشأن [التعليم] القائل: «إذا ألقى الرجل بذره أولًا، ولدت أنثى»: أي حين لا تقع استثارة من الأسفل، تكون حينئذٍ في **בחינה** الابنة. وليس الأمر كذلك [مع] «وعن صهيون يُقال: رجل ورجل»، إلخ: «إذا بذرت المرأة أولًا، ولدت ذكرًا»، وهو **בחינה** الإحسانات (**חסדים**, chassadim).

דהיינו בהקדים בחינת רינה ושמחה כנ״ל להיות בואו לפניו ברננה בבחי׳ רננה ברמשא ממטה למעלה.

أي بأن يسبق ذلك **בחינה** الترنّم والفرح، كما [شُرح] أعلاه، لكي يكون المرء في [حال] «تعالوا أمامه بترنّم»، في **בחינה** «الترنّم في المساء»، من الأسفل إلى الأعلى.

17 **וע״ד זה תקנו פסוקי דזמרה להקדים שבחו של מקום כדי שיתפעל הלב. וכן יוצר אור וענין קדושת המלאכים**

وعلى هذا النحو، سنّ [الحكماء] آيات النشيد (Pesukei deZimrah, **פסוקי דזמרה**)، كي يقدّموا ثناءَ **ה׳** الحاضر في كل مكان أولاً، فيتحرّك القلب. وكذلك [البركة] منشئ النور (Yotzer Or, **יוצר אור**)، ومسألة قداسة الملائكة (Kedushah, **קדושה**):

איך כי והאופנים ברעש גדול כו׳ הכל הוא בבחי׳ ממטה למעלה בבחינת רינה לצאת מנרתק הגוף ולבושי נפש הבהמית כו׳

كيف أن «الأوفانيم (Ofanim, **אופנים**)، بضجيج عظيم»، إلخ: كل ذلك يجري على نحو الصعود من الأسفل إلى الأعلى، في جانب النشيد، للخروج من غلاف الجسد وملابس النفس الحيوانية (nefesh habahamis, **נפש הבהמית**)، إلخ.

ואח״כ היא עבודת השמחה בגילוי אוא״ס [אור אין סוף] **ב״ה ממש על נפשו בק״ש** [בקריאת שמע] **וכו׳**

ثم تأتي خدمة الفرح، بانكشاف النور اللانهائي نفسه (Or Ein Sof, **אור אין סוף**)، مباركٌ هو، على روحه، في تلاوة الشماع (Shema, **קריאת שמע**)، إلخ.

משא״כ כשלא תוקדם בחי׳ הרינה אזי לא תשכון גלוי השמחה רק היא בחינת נקבה ומקבל מאתערותא דלעילא שהרי מ״מ מאתערותא דלעילא יורד ונמשך אוא״ס [אור אין סוף] **ב״ה בכל מצוה שעשה וכדכתיב למעני למעני אעשה**

أما إذا لم يسبق جانب النشيد، فلن يستقرّ انكشاف الفرح [هناك]؛ بل لا يكون إلا في مقام الأنثى والتلقّي من استثارة من الأعلى (isarusa dileila, **אתערותא דלעילא**). ففي كل حال، ينزل **אור אין סוף**، مباركٌ هو، من استثارة من الأعلى ويُمدّ في كل وصية (mitzvah, **מצוה**) أدّاها المرء، كما هو مكتوب: «من أجلي، من أجلي أفعل [ذلك]».

אלא שאינו כ״א בבחי׳ חיצוניות משא״כ בואו לפניו להיות נכלל בבחי׳ פנימיות אינו אלא ברננה.

غير أن ذلك لا يكون إلا في البعد الظاهري (chitzoniyus, **חיצוניות**)؛ أما «تقدّموا أمامه»، لكي يندمج المرء في البعد الباطني (pnimiyus, **פנימיות**)، فلا يكون إلا «بالنشيد».

18 **וזהו שבא הנביא לנחם את בני ישראל אפי׳** [אפילו] **בזמן הגלות שנק׳ בת ציון ולא ציון שאעפ״כ** [שאף על פי כן] **רני ושמחי והיינו מפני כי הנני בא כו׳**

وهذا هو سبب مجيء النبي ليعزّي بني إسرائيل حتى في زمن المنفى، حين يُدعون «ابنة صهيون» لا «صهيون»؛ ومع ذلك: «أنشدي وابتهجي». وهذا لأن «ها أنا آتٍ» إلخ.

כי הנה יש אתערותא דלעילא שהיא לעילא לעילא מקום שאין אתערותא דלתתא מגעת שם כלל הוא בחי׳ סובב כל עלמין ומשם יומשך גילוי שפע ואוא״ס [ואור אין סוף] **ב״ה גם בבחינת בת**

فهناك استثارة من الأعلى (**אתערותא דלעילא**, isarusa dileila) رفيعة إلى ما فوق، إلى موضع لا تبلغه استثارة من الأسفل (**אתערותא דלתתא**, isarusa dilesata) مطلقًا؛ وهذا هو مستوى أو جانب (**בחינה**, bechinah) النور المحيط بجميع العوالم (**סובב כל עלמין**, sovev kol almin). ومن هناك سيُنزَّل انكشاف الفيض والنور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، المبارك تعالى، إلى مستوى (**בחינה**) «الابنة» أيضًا.

וזה יהיה לעתיד לבא שנא׳ [שנאמר] **הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד ונחה עליו רוח ה׳ וגו׳ והריחו וגו׳.**

وسيكون هذا في الزمن الآتي، كما قيل: «ها إن عبدي يفلح؛ يرتفع ويُرفع ويسمو عاليًا جدًا»؛ و«تحلّ عليه روح **ה׳**» إلخ؛ و«ويستشعر» (**והריחו**, ve-haricho) إلخ.

19 **וזהו ולציון יאמר איש ואיש יולד בה פי׳ שיהא הכל בבחי׳ איש אפי׳** [אפילו] **בחי׳ בת**

وهذا [معنى] «ولصهيون يقال: رجل ورجل وُلد فيها»: أي إن كل شيء سيكون في مرتبة «الرجل»، حتى مرتبة «الابنة».

והיינו מפני כי הוא יכוננה עליון שהמכון יהיה אור עליון מאד נעלה. וזהו כי הנני בא ושכנתי בתוכך. הנני אני בעצמי כביכול אוא״ס [אור אין סוף] **ב״ה ממש.**

وذلك لأن «هو يثبتها العليّ (**עליון**, elyon)»: أي إن التأسيس (**המכון**, machon) سيكون نورًا علويًا، أي **עליון**، بالغ الرفعة جدًا. وهذا [معنى] «فها أنا آتٍ وأسكن في وسطك»: «ها أنا»، أنا بنفسي، على حدّ التعبير، النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof) نفسه، تبارك هو.

20 **וזהו ענין נר חנוכה שתקנו על פתח הבית מבחוץ והוא כענין פתחו לי שערי צדק**

وهذا هو معنى مصباح حانوكا (**חנוכה**, Chanukah)، الذي [سنّه الحكماء] عند مدخل البيت من الخارج. وهو على نحو معنى: «افتحوا لي أبواب البرّ».

פי' שערי צדק הם בחי' מבוא להיות בחי' צדקתך ירננו שע"ד זה תקנו פסוקי דזמרה

أي إن «أبواب البرّ» تمثّل مستوى أو جانبًا (**בחינה**, bechinah) يكون مدخلًا إلى مستوى «ويترنّمون ببرّك»؛ وعلى هذا النحو سنّ [الحكماء] مقاطع التسبيح (**פסוקי דזמרה**, Pesukei deZimrah).

אך מי שהוא מבחוץ לפתח שאין לו בחי' רננה והתפעלות הלב לא מפני זה יאבד ח"ו [חס ושלום] **גלוי אוא"ס** [אור אין סוף] **ב"ה על נפשו**

لكن من يكون خارج المدخل، ولا تكون لديه **בחינה** الترنّم واستثارة القلب، لا يفقد، حاشا، انكشاف النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، تبارك **ה'**، على نفسه بسبب ذلك.

אלא תקנו להדליק אור ושמן על הפתח מבחוץ שגם מבחוץ לפתח יומשך אוא"ס [אור אין סוף] **ב"ה בכל מצוה שעוש'** [שעושה] **ותורה שלומד.**

بل سنّ [الحكماء] إيقاد النور والزيت عند المدخل من الخارج، لكي يُسحب النور اللانهائي، تبارك **ה'**، إلى كل وصية (**מצוה**, mitzvah) يؤديها المرء، وإلى التوراة [كلّها] التي يتعلّمها.

ולא עוד אלא שתקנת חכמים היתה להדליק על הפתח הסמוך לרשות הרבי' [הרבים] **מבחוץ דהיינו ברשות הרבים ממש מקום הקליפות לאהפכא חשוכא לנהורא כו' וזהו ונלוו גוים רבים אל ה':**

وليس هذا فحسب؛ بل كان مرسوم الحكماء أن يُوقَد المصباح عند المدخل الأقرب إلى المجال العام، من الخارج؛ أي في المجال العام نفسه، وهو موضع القشور، أي القشرة (**קליפה**, kelipah)، لقلب الظلمة نورًا، إلخ. وهذا هو [معنى] «وستنضمّ أمم كثيرة إلى **ה'**».

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية

حول هذه الطبعة

This edition contains the Hebrew text و the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

الترجمة العربية والشروح: أُعدّت لموقع LikuteiTorah.com بمساعدة الذكاء الاصطناعي (openai/gpt-6-luna-pro:batch)، وقورنت بالنص العبري وبموقع سفاريا؛ ولم يراجعها محرر بشري بعد. يرجى التحقق من كل ما هو مهم بالرجوع إلى النص العبري.

طلب الريبي أن تُدرَس مَاماريم باراشا الأسبوع، «الباراشا الحسيدية»، خلال ذلك الأسبوع، موزعة على أيامه السبعة (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). لماذا ندرسها، وما بركات الريبي: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

مشروع مجاني غير تجاري؛ لا يُباع هنا شيء. والمشروع غير تابع لكيهوت أو سفاريا أو مكتبة لوبافيتش. © likuteitorah.com

من likuteitorah.com/ar/torah-ohr/mikeitz/9/

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق